

Opis źródła:

Bractwa cechowe, znane również jako cechy rzemieślnicze, odgrywały kluczową rolę w życiu nowożytnych miast, szczególnie w okresie od średniowiecza do XVIII wieku. Ich znaczenie można rozpatrywać w kilku wymiarach: ekonomicznym, społecznym i kulturowym. Zgrupowane w cechy rzemieślnicy regulowali zasady produkcji, ustalali ceny oraz kontrolowali jakość wyrobów. Dzięki temu zapewniali stabilność rynkową i ochronę przed nieuczciwą konkurencją. Wspólny nadzór nad produkcją oraz zakupem surowców pozwalał im na osiąganie lepszych warunków handlowych. Cechy dostarczały również wsparcia w trudnych czasach, organizując pomoc dla swoich członków w przypadku choroby czy innej formy kryzysu. Niniejsze źródło przedstawia działanie członków cechu przeciwko nieuczciwej konkurencji.

Miejsce wydania:

Protestacja cechu rzeźnickiego na Kondrata Gińkę, ..., w: *Księga magistratu miasta Połocka z 1676 roku*, oprac. M. Makarau, D. Liseichykau, A. Latushkin, red. T. Kempa, Toruń 2020.

Tekst źródła:

Roku 1676 miesiąca juni 26 dnia.

Protestacja cechu rzeźnickiego na Kondrata Gińkę, rzeźnika, o podstępek pod bracią cechową uczyniony, iż ważył się pokupować bydło po domach u prasłów a nie w rynku według ustawy.

Przed nami, burmistrzami, rajcami i ławnikami miasta Jego Królewskiej Mości Połockiego tego roku na sprawach sądowych w ratuszu połockim zasiadającymi.

Stanąwszy oblicznie, mieszczenie i rzeźnicy miasta Połockiego całym cechem wszystka bracia zanosili słowną protestacją na mieszczanina i rzeźnika tegoż miasta Kondrata Piotrowicza Gińkę o to.

Iż on, Gińko, czyniąc podstępek pod wszytką bracią cechową rzeźnikami żałującymi mimo ustawę, zwyczaj i porządek ich cechowy śmiał i ważył się pokupować w tych dniach bydło różne po domach i gospodach u prasłów potajemnie, a nie w rynku i nie w targu. Jako zwyczaj niesie, i lubo te bydło kazał dla prezentacyjej tylko na targ wyprowadzić, ale zaraz z rynku ogólnie wszystkie te bydło nie czyniąc przy żałujących żadnego targu do domu swego zaprowadzić kazał, mając już targ potajemnie uczyniony. A zanosząc takowy proces, założyli sami na siebie rzeźnicy wszyscy winy kop 10 na ratusz, jeśli by się kto z nich ważył kupować bydło po gospodach mimo rynek i jeśli by kto śmiał nad prawy targ w cenie nadawać, i prosili, aby to było do ksiąg zapisano.

Jakoż my, urząd, nakazawszy onym Gińkę przypoznać do prawa, ten proces ich i winę założoną dobrowolną do ksiąg zapisać kazali.

Co jest zapisano.

Słowniczek pojęć:

Protestacja - termin odnoszący się do formalnego zgłoszenia sprzeciwu lub zastrzeżeń dotyczących określonego działania prawnego, najczęściej w kontekście postępowań sądowych lub administracyjnych

Bractwo cechowe - znane również jako cech rzemieślniczy, to organizacja skupiająca rzemieślników wykonujących ten sam zawód, najczęściej w średniowieczu i nowożytnej Europie. Cechy miały na celu ochronę interesów swoich członków, regulację jakości produktów, a także organizację szkoleń dla adeptów.

Pytania do źródła.

Pytania dla uczniów szkoły podstawowej i średniej (poziom podstawowy):

1. Jakie zasady rządziły sprzedażą bydła według cechowych przepisów? Gdzie można było sprzedać bydło?
2. Jakie konkretne działania Gińki uznano za niezgodne z regulacjami cechowymi
3. Dlaczego cechy były tak ważne dla społeczności lokalnej?

Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom rozszerzony):

1. Jakie konsekwencje dla rynku bydła w Połocku mogły wyniknąć z działań Gińki?
2. W jaki sposób funkcjonowanie cechów rzemieślniczych, takich jak cech rzeźników, regulowało życie ekonomiczne miast w XVII wieku?

Literatura pomocnicza:

M. Król, *Cechy krakowskie w XIV-XVI wieku*, Kraków 2023.

H. Samsonowicz, *Cechy rzemieślnicze w średniowiecznej Polsce. Mity i rzeczywistość*, „Przegląd Historyczny”, .t. 75, 1984, s.551–567.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord – Joanna Kunigielis